

KRISCENTRUM FÖR MÄN GÖTEBORG

Snabbfakta:

Under 2005 genomfördes det 1835 av sammanlagt 2343 inbokade samtal med 289 olika män på Kriscentrum för Män. 32% av dessa män hade svårigheter att behärska sin aggressivitet. Utöver de inbokade besöken gavs totalt 745 rådgivande samtal på telefon under året.

Centrat har funnits i 20 års tid och har under den tiden gett telefonkonsultation vid 12310 tillfällen, bokat personliga möten med 3325 olika män och registrerat 73432 inringda telefonsamtal. De män som besökt kriscentrat har representerat 35 olika nationer. Männerna som kommer för samtal lever i familjeförhållanden med i snitt 2,5 barn.

MÅLGRUPP

Kriscentrum för Män är en krismottagning som vänder sig till män i Göteborgs kommun. Huvudman är Kris- och Jourverksamheterna i Göteborgs kommun, en resursnämnd inom Linnéstadens stadsdelsnämnd.

De män som söker till kriscentrat har problem i sina nära relationer. För vissa män har dessa svårigheter resulterat i skilsmässa och/eller separation. En separation medför för vissa familjer umgänges- och vårdnadstvister något som för mannen kan innebära svårigheter att få och upprätthålla kontakt med sina barn. Kriscentrat prioriterar de män, som har problem med att kontrollera sina känslor eller har svårigheter att behärska sin aggressivitet och därför kan vara våldsamma.

Ungefär hälften av alla män som söker hjälp har problem i samband med en separation. Cirka en tredjedel av de män som kommer till kriscentrat, söker hjälp för att de har misshandlat, hotat, eller på annat sätt brukat våld mot sin partner, sina barn eller annan närstående. Resterande män har olika andra relationsbetingade problem.

Verksamheten ger stöd och hjälp till män vars problem inte på ett naturligt sätt hör hemma på andra mottagningar och institutioner. Besökarna kommer från alla samhällsklasser och olika åldersgrupper. Kontakten är frivillig och nästan alla drivs av en stark motivation att förändra sitt beteende. I dagsläget kan de flesta klienter som söker hjälp hos kriscentrat erbjudas en samtalstid inom 14 dagar.

VÅRT ERBJUDANDE

Kriscentrum för Män arbetar under tystnadsplikt och besökaren har möjlighet att vara anonym. Personalen på kriscentrat har lång erfarenhet av att möta människor som är i svår kris. Två socionomer och en psykolog arbetar heltid på kriscentrat, alla med olika vidareutbildningar. Deras yrkeserfarenheter täcker in ett brett kunskapsfält, barn- och ungdomspsykiatri, familjerätt, narkoman- och alkoholistvård samt socialtjänst.

De krissamtal och det bemötande som männen erbjuds utgår från en bred teoretisk grundsyn med en i huvudsak psykodynamisk inriktning. Problemen måste dock ses utifrån en helhetssyn där olika faktorer och perspektiv vävs in. Strukturella och

sociala faktorer måste beaktas såväl som social- och individualpsykologiska faktorer. Medicinska och biologiska förklaringsmodeller är andra perspektiv som kan ge förståelse för den problematik mannen söker hjälp för.

Genom samtal kan man få hjälp med att klarlägga problem och formulera behov. Att tala med någon som förstår och som kan hjälpa, leder ofta till långsiktiga förbättringar. Krisbearbetning ger möjlighet att få ordning och struktur i en akut kris. Kriscentrat har som mål att vara förebyggande och därför skall hjälp erbjudas i ett så tidigt skede som möjligt när närstående utsatts för våld eller hot om våld. Forskning och beprövad erfarenhet har visat att mäns våld mot kvinnor kan trappas upp, när gränsen väl en gång har passerats.

Rådgivning behövs ibland för att hitta andra kontakter som kan ge stöd och hjälp i en svår situation.

Samtal för par och även samtal mellan förälder och barn kan erbjudas när så är lämpligt.

JÄMSTÄLLDHETSPERSPEKTIV

Jämställdhet är en grundläggande rättighet. Kriscentrum för Män anser att det är nödvändigt att manliga strukturer som styrs av kön och makt förändras för att uppnå jämställdhet. I vardagsarbetet på kriscentrat synliggörs ofta brister i jämställdhet mellan könen. Framförallt visar sig dessa brister genom mäns våld mot kvinnor och barn. Debatten om jämställdhet fokuserar ofta på förhållanden mellan kvinnor och män. Barnen glöms bort i allt för många sammanhang. Jämställdhet bör vara en självklarhet för kvinnor, män och barn oavsett deras kön, ursprung och ställning i samhället.

MÄN HAR ALLTID ANSVAR FÖR DET VÅLD DE ANVÄNDER.

Kriscentrum för Män bedriver behandlingsarbete med män som använt våld. Detta arbete har sin grund i följande principer:

- Våld är förbjudet enligt svensk lag
- Våld kan vara livsfarligt
- Den som utövar våld är ansvarig för det våld som förekommit
- Våld förstör eller skadar relationer till andra vuxna och barn
- Barn som bevittnat våld är våldsoffer
- Våldsamt beteende går att förändra

Många av de män som söker hjälp för att de har misshandlat eller hotat sin partner kommer tidigt, innan våldet uppmärksammats utanför familjen. Andra kommer efter det att våldet medfört ingripande av socialtjänst, polis eller andra rättsinstanser. De män vars handlingar får mycket uppmärksamhet i massmedia på grund av det grova och allvarliga våld de utövat är egentligen bara toppen av ett isberg. Under ytan finns en större grupp män som aldrig blir anmälda eller upptäckta. Många av dem söker nu frivilligt hjälp i ett tidigt skede för att ändra sitt beteende. Hur stort mörkertalet är på antalet män som egentligen skulle behöva hjälp av centrat är svårt att uppskatta.

VÅLD – OLIKA FÖRKLARINGSMODELLER

Vår erfarenhet efter 20 års arbete med våldsamma män är att de män som söker hjälp hos Kriscentrum för Män vill ta ansvar för sina handlingar och arbeta för att våldet skall upphöra. Erfarenheten har tydligt visat på att mäns våld mot kvinnor och barn måste förstås utifrån en helhetssyn. Kriscentrat arbetar därför utifrån flera förklaringsmodeller samtidigt med det övergripande syftet att våldet skall upphöra omedelbart. Den strukturella förklaringsmodellen hjälper till att förstå

manliga strukturer som styrs av könstillhörighet och makt. En social förklaringsmodell refererar till förhållanden som är belastande t.ex. fattigdom och socialt utanförskap. Den socialpsykologiska förklaringsmodellen betraktar våldet utifrån mönster kring könsroller, kultur, kommunikation och samspel i familjen. Utifrån ett individualpsykologiskt perspektiv är uppväxtpåverkande faktorer, bristförhållanden under uppväxten, utvecklingspsykologiska faktorer, personlighetsstörningar, posttraumatiska stressyndrom, krigsneuroser och missbruk mm. viktiga orsaker till utagerande beteenden. Medicinska och biologiska förklaringsmodeller lyfter fram sjukdom, skador, inklusive hjärnskador etc. som viktiga orsaker till våld.

ALTERNATIV TILL VÅLD

Kriscentrum för Män erbjuder möjligheter för mannen att samtala kring sin aggressivitet med målet att ge honom konstruktiva och alternativa vägar i stället för hot eller våld. För att nå dit, krävs medvetenhet och ansvar för konsekvenserna av sina handlingar och sitt beteende. Han behöver förstå hur hans omgivning påverkats av hans beteende. Ibland krävs det även att historiska händelser, egen utsatthet som barn och annan påverkan i livet, bearbetas och integreras så att han med hjälp av ny kunskap kan frigöra sig från dess destruktiva påverkan i nuet. Sammantaget förväntas samtalen leda till att han finner en psykologiskt och socialt stabilare plattform i livet. Samtalen bedrivs kontinuerlig över tid och är individuellt anpassade.

Samtalen syftar initialt till att säkerheten och skyddet för kvinnorna och deras barn höjs. Samtal i ett tidigt skede leder ofta till en nedtrappning av mannens våld mot kvinnan, familjen och barnen. Det omedelbara och långsiktiga målet är att våldet skall upphöra. Mannen behöver tala om händelserna för att på ett adekvat sätt uttrycka det han bär inombords, verbalisera i stället för att utagera. Han behöver också få hopp om att förändring är möjlig och på så sätt påbörja en långsiktig och varaktig förändring.

BARNPERSPEKTIV

Kriscentrum för Män har som målsättning att arbeta utifrån de principer som ingår i FN:s konvention om barns rättigheter.

Kriscentrum för Män har kontakt med många män som lever i relationer där barn är utsatta och alltför ofta glöms bort. Med utgångspunkt från dessa erfarenheter vill kriscentrat synliggöra barnens svårigheter ytterligare. Detta barnperspektiv innebär att vi i alla våra insatser och processer kontinuerligt frågar oss hur vi beaktar de berörda barnens situation, vilka konsekvenser våra interventioner får för barnen och om barnens röster blivit hörda. Målsättningen är att öka medvetenheten och kunskapen om utsatta barns behov för att utveckla arbetsmetoderna ytterligare.

Kriscentrat strävar efter att ge män ett adekvat stöd och förmedla kunskap gällande barns utveckling och vilka behov utsatta barn har. Frågor kring hur barnen påverkats av skilsmässa, separation eller våld i familjen är nödvändiga att beröra i samtalen för att förebygga så att barn inte tar ytterligare skada. Ibland kan samtalen handla om hur det är att tidigt bli ensamstående förälder eller att bli förälder mot sin vilja och hur man trots det, kan ha en bra kontakt med sitt barn.

Särskild uppmärksamhet skall ges barn som är utsatta för våld. Många barn till män som besöker centrat har bevittnat eller själva varit utsatta för våld. Andra barn kan ha missbrukande föräldrar eller lever i familjer med svår relationsproblematik,

ofta med långa umgänges- och vårdnadstvister som följd. Centrat vill i sitt arbete lyfta fram dessa problem. Vi vet att drygt 50.000 barn berörs av separationer varje år. Ungefär en tredjedel av dessa barn tappar kontakten helt eller delvis med den förälder de inte lever ihop med. Detta faktum är en av anledningarna till att det är viktigt för centrat att arbeta med såväl ett barn- som ett jämställdhetsperspektiv. Vikten av att poängtera barnens behov av en god kontakt med båda sina föräldrar är av hög prioritet. Naturligtvis skall en sådan kontakt ske på ett sådant sätt som har stöd i föräldrabalken och FN:s barnkonvention.

Tyvärr så har nedskärningar inom olika sektorer i samhället gjort att barn, i dagsläget, inte alltid får den hjälp de behöver i samband med separationer eller andra, ibland traumatiserande, händelser i familjen. Hittills har centrat indirekt arbetat med dessa barn genom att samtala med pappan om barnets svårigheter på både ett pedagogiskt som psykologiskt plan. En vision är att i framtiden även kunna ge barnet ett ökat stöd i den aktuella krisen.

UTÅTRIKTAD VERKSAMHET OCH OPINIONSBLDNING

Prioriterade områden är samverkan med krisverksamheter för kvinnor, familjerådgivning, rådgivningsbyrå i alkoholfrågor, socialjour, polis samt "pappis"-verksamhet samt olika verksamheter som riktar sig mot utsatta barn. Kontakterna med dessa verksamheter syftar till att underlätta för klienter att hitta rätt hjälp, motverka parallella processer och ge utökade möjligheter till metodutveckling. Viktiga samverksanspartner som hänvisar klienter är sjukvårdens akutkuratorer, samt mödra- och barnhälsovård, vårdcentraler, individ- och familjeomsorg, vuxen-, barn- och ungdomspsykiatri samt familjerätt.

Andra nätverksbyggen som Kriscentrum för Män är delaktiga i är samverkansgrupper mellan myndigheter och frivilligverksamheter, deltagande i Riksorganisationen Sveriges Professionella Kriscentra för Män. Ordförande i riksorganisationen är för närvarande en medarbetare från Kriscentrum för Män i Göteborg. Verksamheten har också haft samverkan med verksamheter från andra länder.

Kriscentrum för Män deltar i utbildning vid universitet, högskolor, myndigheter samt i föreläsningar för yrkesverksamma kring familjevåld, samlevnadsproblematik, jämställdhet och krisarbete. Centrat erbjuder konsultation till personer eller enheter som arbetar med ovanstående frågor.

Verksamheten tar emot inhemska och utländska studiebesök för att vara en inspirations- och kunskapskälla inför start av liknande verksamhet. Medverkan sker i konferenser och massmedia. Detta för att skapa opinion kring och informera om verksamhetsfrågorna.

HISTORISK TILLBAKABLICK

Kriscentrum för Män startade 1986 som det första kriscentrat för män i Europa. Två faktorer blev avgörande för tillkomsten. Den ena hade sitt ursprung i mäns våld mot kvinnor som började få alltmer uppmärksamhet i samhället. En annan avgörande faktor var att sjukvårdsektorn uppmärksammat att många män for psykiskt illa i samband med skilsmässokriser.

I början av 1980-talet gjordes flera olika insatser för att bistå misshandlade kvinnor i Göteborgs kommun. Ett jourhem för misshandlade kvinnor och deras barn startades. Samtidigt bildades ett kristeam för misshandlade kvinnor på Östra sjukhuset. I samband med att dessa verksamheter startades bildades en

informations- och samordningsgrupp kring kvinnomisshandel. Gruppen administrerades av Jämställdhetsrådet i Göteborgs kommun. Snart såg man i gruppen nödvändigheten av att nå män som misshandlade. För även om män som var i skilsmässokris, eller män som misshandlade önskade professionell hjälp, så fanns det ingen självklar instans att vända sig till.

Tanken med Kriscentrum för Män var att erbjuda hjälp och stöd till dessa män. Speciellt nödvändigt var det när man i vissa fall kunde se ett samband mellan mäns skilsmässokriser och misshandel, eller omvänt att mäns misshandel oftast ledde till skilsmässa. Förhoppningen var att mäns motivation att söka hjälp skulle underlättas organisatoriskt och psykologiskt av att en verksamhet vände sig direkt till dem. Det fanns vid denna tid inte några metoder utarbetade för denna målgrupp och därför ingick det som ett första uppdrag att finna metoder för att möta män i samlevnadskriser och då med särskild inriktning på män som brukade våld i sina familjer.

FRAMTIDSFRÅGOR

I Sverige pågår just nu ett intensivt arbete med kvinnofridsfrågor. Kriscentrum för Män följer noggrant dessa frågor. Centrat följer också den forskning som finns både nationellt och internationellt vad det gäller behandlingsarbete med våldsamma män. En undersökning kring det stora antal män som söker hjälp på Kriscentrum för män på grund av våldsproblematik kommer att påbörjas under våren 2006. Förhoppningen är att resultat från denna undersökning skall kunna bidra till att utveckla arbetsmetoderna på centrat i arbetet för kvinnofrid.

Barns situationer i familjer där skilsmässa, våld och annan psykologisk utsatthet finns, behöver lyftas fram och tydliggöras. Barns villkor kommer ytterligare att prioriteras i verksamheten.

Invandrade mäns behov möts inte i tillräcklig omfattning i samhället idag. Språkliga och kulturella betingelser utgör hinder. I Göteborg finns män med många olika nationaliteter vilket ställer stora krav på centrats kulturkompetens. En ökad kulturkompetens och en anpassning av behandlingsmetoderna kommer att göras för att utveckla och förbättra arbetet. Om invandrade män möts tidigt i kriser, kan en bättre integrering i det svenska samhället uppnås.

Det utåtriktade kunskapsförmedlande arbete som ges till andra verksamheter behöver utökas. En förstärkning av dessa insatser, genom konsultativa insatser, kan på sikt ge effekter i ett bättre bemötande av våldsamma män inom andra verksamheter. På så sätt sprids kunskaper om målgruppens behov och vilken hjälp som finns att tillgå.

TILLGÄNGLIGHET

Telefontid för tidsbeställning och information är vardagar kl. 08.30-10.00. Möjlighet finns att lämna meddelande dygnet runt. Klientbesök tas emot efter tidsbokning.

Tel: 031-365 87 16.

Fax: 031-365 87 15

Hemsida: <http://www.krisjourgoteborg.se/>

<http://www.goteborg.se/kriscentrum/default.htm>

06-05-29